

Bisschopswijding van Dom Paolo Andreolli S.X.

Belem zo dichtbij en zo ver weg

Belem is maar twee uur vliegen verwijderd van Paramaribo en toch is het een heel andere wereld. De taalbarrière schept afstand tussen ons, maar het klimaat en de mensen doen je even denken dat je voor eerst in een andere buurt van Suriname terecht bent gekomen. Een meer dan vierhonderd jaar oude stad met een rijke geschiedenis. Helaas is er weinig aan gedaan om de oude architectuur in ere te behouden. Oud- en nieuwbouw gaan dwars door de stad heen. Dat de stad een rijk verleden heeft gekend is vooral te merken aan de kerken die met het duurste graniet en de mooiste kunstwerken zijn versierd. De rommelige telefoonkabels en de waarschuwing om niet alleen op straat te gaan, wekken de indruk van een chaotisch derdewereldland, maar er is veel groei en dynamiek. Om de vijftien meters staan er manjabomen. Gelukkig was het nog geen tijd voor rijpe manja's, want ik kan me voorstellen dat er aardig wat autoruiten sneuvelen en met zoveel bomen kan het niet anders dan dat er jaarlijks vele hersenschuddingslachtoffers vallen. Belem, Bethlehem, wie zo een naam kiest voor een stad weet dat gastvrijheid een bijzondere deugd is. De ontvangst was ook gastvrij en hartelijk.

De wijding

Mgr. Paolo Andreolli is door aartsbisschop Dom Alberto Taveira Corrêa tot hulpbisschop gewijd. Samen met Dom Antônio de Assis Ribeiro zal hij leiding geven aan het aartsbisdom Belem dat negen bisdommen telt en waar er zo een 1,6 miljoen mensen wonen waarvan het overgrote gedeelte katholiek is. De plechtigheid begon op de seconde op tijd met drieëntwintig bisschoppen en ongeveer honderd priesters die mee celebreeerden. De helft van de kathedraal was gevuld met religieuzen en seminaristen en de andere helft bestond uit gelovigen, vooral uit de dorpen van Alto Xingo waar pater Paolo als missionaris van Fransiscus Xaverius heeft gewerkt. De liturgie en de hemelse koorzang maakten het geheel tot een diepe spirituele ervaring. Een hoogtepunt van het katholiek leven met zoveel schoonheid, orde en discipline. Het leek wel alsof iedere misdienaar en acoliet precies had geoeft hoeveel stappen er gezet moesten worden om op het juiste moment de liturgische handeling te vervullen in de immense kathedraal. Dom Alberto had de preek voor mij in het Nederlands laten vertalen. Hij riep de gelovigen op om de deuren van de kerk wijd open te houden voor iedereen maar vooral voor de armen en verdrukten. Hij preekte de Xavieraanse missionaire geest die pater Paolo van Italië naar Brazilië bracht waar hij naar de armsten wilde gaan om het evangelie te verkondigen. De aartsbisschop riep de nieuwe

Mgr. Choennie legt de handen op Mgr. Paolo

bisschop en alle gelovigen op om moedig te zijn bij de verkondiging van het evangelie.

De wapenspreuk van Mgr. Paolo Andreolli is: "Corações Ardentes, Pés a Caminho" (letterlijk: Brandende Harten, Voeten Onderweg). We moeten voortdurend onderweg zijn om het evangelie te verkondigen en het gelaat van God te openbaren aan iedereen.

Zaden van het Woord

Ik maakte mij voortdurend zorgen hoe ik zonder maar een woord Portugees te kennen zou overleven in Belem. Ik wist wel dat mijn goede vriend Mgr. Bernardo Bahlmann aanwezig zou zijn met wie ik dan in het Engels kon converseren maar hij zou maar kort voor de wijding arriveren en zijn eigen agenda hebben. Gelukkig werd ik onthaald door Maria Salome van de Congregatie Zaden van het Woord die vloeiend Vlaams spreekt. De Gemeenschap Zaden van het Woord werd gesticht in het bisdom Palmas in Brazilië door een echtpaar, diaken Georges en Marie-Josette Bonneval. Zuster Maria Salome heeft enkele jaren in Tongeren, België gewoond in het klooster. De congregatie wil de zaden van het woord in iedere mens ontdekken en tot leven wekken. Naast zusters zijn er ook echtparen en alleenstaanden die deel uitmaken van de congregatie en in gemeenschap met elkaar

leven.

Parochie Maria van God

Dom Paolo Andreolli vierde zijn eerste mis in een kleine parochie ongeveer 45 minuten rijden van de hoofdstad. Het werd een uitbundig feest waarbij de zorg voor de Amazone en de mensenrechten werden benadrukt.

Bezoek aan een seminarie

Met Mgr. Bahlmann van Obidos en Mgr. Ireneus van Santarem brachten wij een bezoek aan de veertien seminaristen afkomstig uit beide bisdommen die aan het grootseminarie in Belem studeren. In dezelfde straat staan er vier seminaries van verschillende congregaties. Je zou bijna denken dat het een industriepark is voor seminaristen. De seminaristen van deze twee bisschoppen leven erg eenvoudig en leggen zich volledig toe op hun studie en priesterlijke vorming. Ook hier dacht ik deze jonge gezichten zie ik ook gewoon in Paramaribo rondlopen, hoe komt het dat ze hier de stem van de Heer niet horen. Het seminarie is het kloppend hart van de kerk. Zonder seminaristen of met slechts enkelen zoals bij ons moet de kerk voortdurend gereanimeerd worden. Terwijl de twee bisschoppen met hun seminaristen afzonderlijk in gesprek waren, trok ik mij terug in hun kapel om de bidden voor een gezond hart voor het bisdom Paramaribo.

Relatie Suriname en Brazilië

Het is mij duidelijk geworden dat Brazilië onze oudere broer is die we eeuwenlang niet gekend hebben. Eeuwenlang hebben we naast elkaar geleefd, hoewel de zusters van Paramaribo een rijk verleden hebben in Belem. In de jaren zestig hebben wij zelfs twee Surinaamse geestelijken op missie naar Belem gezonden. Pater Berenos is zelfs in de kerk begraven die hij zo trouw gediend heeft. Met de Braziliaanse redemptoristen en de gemeenschap van Obra de Maria hebben wij nu een permanente band geschapen. Pater William die nu bij ons werkt, is geïncardineerd in het bisdom Belem. Wij moeten naar wegen zoeken om de taalbarrière te overwinnen en misschien moeten wij op onze scholen een even belangrijke plaats geven aan het Portugees en Spaans als aan het Engels. Brazilië is zich verder aan het ontwikkelen om een machtige speler te worden in de wereld en zal een leidende rol vervullen in Mercosur met mogelijk een eigen munt. In elk geval hebben wij op het gebied van kunst, cultuur en religie veel van het land te leren en kunnen wij leunen op de schouders van een grote en sterke broer. Belem is dichterbij dan we denken.

Mededelingen Bisdom

Zuster Regina vertrok op 20 april uit Suriname nadat ze ons 12 jaren heeft gediend. Haar nieuwe gemeenschap is Charity in Guyana. De priesters en religieuzen namen op het terras van de bisschop in een gezellige sfeer afscheid van haar. Wij wensen haar alle goeds toe met haar mede zusters in het binnenland van Guyana.

OMHOOG

Wijzer in geloof en leven

Gilberto Barbosa, op de foto in het midden, brengt een bliksem bezoek aan Suriname van 20 tot 23 april. Hij is overste van de Obra de Maria. Hun roeping is te werken aan de grenzen tussen landen. Hij bracht daarom een bezoek aan Albina op donderdag en vrijdag ging hij naar Nickerie en Springlands. Hij zoekt financiering voor de bouw van de pastorie in Albina en pater William is voorbestemd om zodra hij de taal beheerst naar Albina te verhuizen. Verder op de foto leden van de gemeenschap van Obra de Maria in Suriname.

Lof ter ere van Zalige Petrus Donders met aanbidding van het Heilig Sacrament

Donderdag 27 april 2023
Kathedrale Basiliek
Aanvang 18.00 u.

U bent van harte welkom

Betaalde grafrustverlenging

Middels dit schrijven brengen wij het volgende onder uw aandacht. In het verleden hebben nabestaanden middels bankovermakingen de grafrust verlenging betaald. In niet alle gevallen is destijds ook duidelijk aangegeven voor welke overledene de betaling was bestemd. Het kan zijn dat het niet vermeld is of dat bij overmaking tussen verschillende banken de omschrijving niet is meegestuurd. Wij vragen alle nabestaanden die middels bankovermaking hebben betaald, contact met ons op te nemen.

U kunt als goede voorbereiding alvast de volgende zaken op een rij zetten:
het overgemaakte bedrag
de datum van overmaking
de bank van waaruit is overgemaakt
naam overledene en periode grafrustverlenging

Bovenstaande zal ons helpen bij het identificeren van de overmaking en koppelen aan de juiste overledene.

Wij danken u voor uw medewerking.

Wilt u graag Omhoog elke week blijven ontvangen?

Help ons en doneer!

Uw bijdrage kunt u storten op rek.nr. 10.35.169 t.n.v. R.K. Bisdom met vermelding: DONATIE OMHOOG

Onze hartelijke dank aan degenen die reeds bijdragen.

Elke bijdrage is van harte welkom!

Europa Bedevaart Tour

14 t/m 28 juni 2023

Busreis door Europa en bedevaart naar Fatima, Santiago de Compostela en Lourdes

Prijs €1.364 p/pers.

Tour inclusief:

- ✓ Busreis vanuit Nederland
- ✓ Gids
- ✓ Hotel
- ✓ Transport

Niet inbegrepen:

- ✓ Vliegreis Parbo-A'dam

Aanmeldingen via: marilyntsie@gmail.com of WhatsApp: 8571350

Volledig vrijgesteld begrafenis Heilig Verbond

Middels dit schrijven brengen wij het volgende onder uw aandacht.

Wij vragen alle volledig vrijgestelden van het Heilig Verbond, contact met ons op te nemen i.v.m. mededelingen omtrent de toegekende waarde van de uitvaart of pakket.

U kunt als goede voorbereiding alvast de volgende zaken op een rij zetten:
De namen van de volledig vrijgestelden met geboorte datum en bewijs van vrijstelling (kaart voor vrijgestelde leden)

Wij danken u voor uw medewerking.

Volledig vooruitbetaalde begrafenis

Middels dit schrijven brengen wij het volgende onder uw aandacht.

Wij vragen alle personen (rechthebbenden) die een volledig vooruitbetaalde uitvaart hebben afgesloten, contact met ons op te nemen.

U kunt als goede voorbereiding alvast de volgende zaken op een rij zetten:
De namen van de rechthebbenden met geboorte datum en betaalbewijs.

Wij danken u voor uw medewerking.

Commentaar op de Lezingen van de 3e Zondag van Pasen(Jaar A)

De tekst van de eerste lezing brengt ons naar Handelingen der Apostelen, waar de schrijver Lucas nu vertelt over het begin van de jonge Kerk. Hij geeft de lezers een verslag van de prediking van de apostel Petrus op de dag van Pinksteren. De kern van Petrus' boodschap aan de menigte is dit: de Joodse autoriteiten hebben Jezus afgewezen als Gods Messias en Hem door de Romeinen ter dood laten brengen. Maar God heeft Hem doen opstaan uit de dood, waarvan de apostelen en vele anderen getuigen zijn. En zo vindt Petrus, en heel de jonge Kerk met hem, het wezen van Gods handelen juist in dat ingrijpende gebeuren van de verrijzenis van Jezus: Hij die door de Joodse autoriteiten als een valse profeet ter dood was gebracht, is door God de Vader aangeduid als Messias en Heer, als Verlosser door wie de machten van het kwaad overwonnen zijn en bij Zijn wederkomst het oude voorbij zal zijn en alles nieuw wordt.

Eerste lezing:

Handelingen der Apostelen 2: 14.22-28

Op de dag van Pinksteren trad Petrus naar voren met de elf en verhief zijn stem om het woord tot de menigte te richten: "Gij allen, Joodse mannen en bewoners van Jeruzalem, weet dit wel en luistert aandachtig naar mijn woorden. Jezus de Nazoreeër was een man wiens zending tot u van Godswege bekrachtigd is. Gij kent immers zelf de machtige daden, wonderen en tekenen, die God door Hem onder u heeft verricht: Hem, die volgens Gods vastgestelde raadsbesluit en voorkennis is uitgeleverd, hebt gij door de hand van goddelozen aan het kruis genageld en gedood. Maar God heeft Hem ten leven opgewekt na de strikken van de dood te hebben ontbonden; want het was onmogelijk dat Hij daardoor werd vastgehouden. Doelend op Hem toch zegt David: De Heer had ik voor ogen, altijd door, Hij is aan mijn rechterhand, opdat ik niet zou wankelen; daarom is er blijdschap in mijn hart en jubelt mijn mond van vreugde; ja, ook mijn lichaam zal rust vinden in hoop, omdat Gij mijn ziel niet zult overlaten aan het dodenrijk en uw heilige geen bederf zult laten zien. Wegen ten leven hebt Gij mij doen kennen. Gij zult mij met vreugde vervullen voor uw aanschijn".

Tussenzang: Psalm 118

Refrein: WIJS ONS, HEER, DE WEG VAN HET LEVEN

1. Behoed mij, God, tot U neem ik mijn toevlucht;
Gij zijt mijn Heer, ik erken het,
De Heer is mijn erfdeel, de dronk uit de beker, Hij heeft mijn lot in Zijn hand.

2. Ik dank de Heer, die mij altijd geleid heeft,
Hij spreekt ook des nachts in mijn hart.
Steeds houd ik mijn ogen gericht op de Heer,
ik val niet, want Hij staat naast mij.

3. Daarom ben ik vrolijk en blij van geest,
daarom kan ik rustig gaan slapen.
Mijn ziel laat Gij niet aan het dodenrijk over,
Gij levert Uw dienaar niet uit aan het graf.

Achtergrond van de tweede lezing (1 Petrus 1: 17-21)

Petrus roept zijn gelovigen op tot een diep besef over hoe kostbaar de verlossing is: Gods Zoon is door eenzaam lijden gegaan en de strijd met de machten der duisternis aangegaan op het kruis. Door het vergieten van Zijn bloed heeft Hij vergeving van zonden en de overwinning op het kwaad gewonnen en het nieuwe verbond volbracht waardoor wij in Hem kinderen worden van God die heilig en eeuwig is. In ons geloof vinden wij

hoop en eeuwig leven. Petrus roept ons daarom op om echt alle moeite te doen om nu ook te leven overeenkomstig Gods geboden en waarden, omdat God aan het eind van ons leven Rechter zal zijn over onze daden.

Tweede lezing: 1 Petrus 1: 17-21

Dierbaren, God die gij aanroep als Vader, is ook de onpartijdige rechter over al onze daden; koestert daarom ontzag voor Hem, zolang gij hier in ballingschap leeft. Gij weet dat gij niet met vergankelijke dingen, zoals goud en zilver, zijt verlost uit het zinloze bestaan dat gij van uw vaders had geërfd. Gij zijt verlost door het kostbaar bloed van Christus, het lam zonder vlek of gebrek, dat uitverkoren was voor de grondlegging der wereld, maar eerst op het einde der tijden is verschenen, om uwentwil. Door Hem gelooft gij in God, die Hem van de doden opgewekt en Hem de heerlijkheid gegeven heeft; daarom is uw geloof in God tevens hoop op God.

Achtergrond van de evangelielezing: (Lucas 24: 13-35)

Het verhaal van Jezus' verschijning aan de twee leerlingen op weg naar Emmaus is een zeer belangrijke verkondiging in Lucas' evangelie. Het verhaal kent vier cruciale fasen: eerst beschrijft Lucas de ontredde en de innerlijke pijn van de twee leerlingen zoals dat blijkt in hun gesprek met deze -vooralsnog onbekende- Persoon die op hen was toegekomen en Zich had gemengd in hun gesprek. Dan volgt een tweede fase waarin deze Onbekende uit vele passages van het Oude Testament diepe inzichten geeft, over hoe in al die passages God reeds eeuwen geleden op verborgen wijze had aangegeven dat Hij door lijden en dood redding van het kwaad en de zonde zou bewerken en op de derde dag verrijzenis en nieuw leven zou brengen. Zo liet de Onbekende zien dat daarom hetgeen wat met Jezus gebeurd was, in feite de vervulling is van Gods eeuwige verlossingsplan. De derde fase speelt zich af in Emmaus zelf, waar aan tafel, in de wijze van hoe deze Onbekende het brood breekt, de twee leerlingen zich plotseling realiseren dat het al die tijd Jezus zelf was geweest die bij hen was en die vooralsnog had verhinderd dat zij Hem eerder zouden herkennen. Zo wordt hun ook duidelijk dat Jezus waarlijk verzezen is

uit de dood, maar ook hoe wezenlijk vanaf nu de band zal zijn van de Eucharistie en de verborgen aanwezigheid van de verrezen Heer Jezus. De vierde fase van het verhaal is dan hun enthousiaste terugkeer naar Jeruzalem om te getuigen van de verrijzenis. Vanaf nu zullen zij enthousiaste missionaire discipelen van Jezus zijn.

Evangelie: Lucas 24: 13-35

In die tijd waren er twee van de leerlingen van Jezus op weg naar een dorp dat Emmaus heette en dat ruim elf kilometer van Jeruzalem lag. Zij spraken met elkaar over alles wat was voorgevallen. Terwijl zij zo aan het praten waren en van gedachten wisselden, kwam Jezus zelf op hen toe en Hij liep met hen mee. Maar hun ogen werden verhinderd Hem te herkennen. Hij vroeg hun: "Wat is dat voor een gesprek dat gij onderweg met elkaar voert?" Met een bedrukt gezicht bleven ze staan. Een van hen, die Kléopas heette, nam het woord en sprak tot Hem: "Zijt Gij dan de enige vreemdeling in Jeruzalem, dat Gij niet weet wat daar dezer dagen gebeurd is?" Hij vroeg hun: "Wat dan?" Ze antwoordden Hem: "Dat met Jezus de Nazarener, een man die profeet was, machtig in daad en woord in het oog van God en van heel het volk; hoe onze hogepriesters en overheidspersonen Hem hebben overgeleverd om Hem ter dood te laten veroordelen en hoe zij Hem aan het kruis hebben geslagen. En wij leefden in de hoop, dat Hij degene zou zijn die Israël ging verlossen! Maar met dit al is het reeds de derde dag sinds die dingen gebeurd zijn. Wel hebben een paar vrouwen uit ons midden ons in de war gebracht; ze waren in de vroegte naar het graf geweest, maar hadden zijn lichaam niet gevonden, en ze kwamen zeggen dat zij ook nog een verschijning van engelen hadden gehad, die verklaarden dat Hij weer leefde. Daarop zijn enkelen van de onzen naar het graf gegaan en bevonden het zoals de vrouwen gezegd hadden, maar Hem zagen ze niet". Nu sprak Hij tot hen: "O onverstandigen, die zo traag van hart zijt in het geloof aan alles wat de profeten gezegd hebben! Moest de Messias dat alles niet lijden om in zijn glorie binnen te gaan?" Beginnend met Mozes verklaarde Hij hun uit al de profeten wat in al de Schriften op Hem betrekking had. Zo kwamen ze bij het dorp waar ze heen gingen, maar Hij deed alsof Hij verder moest gaan. Zij drongen bij Hem aan: "Blijf bij ons, want het wordt al avond en de dag loopt ten einde". Toen ging Hij binnen om bij hen te blijven. Terwijl Hij met hen aanlag nam Hij brood, sprak de zegen uit, brak het en reikte het hun toe. Nu gingen hun ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht. Toen zeiden ze tot elkaar: "Brandde ons hart niet in ons, zoals Hij onderweg met ons sprak en ons de Schriften ontsloot?" Ze stonden onmiddellijk op en keerden naar Jeruzalem terug. Daar vonden ze de elf met de mensen van hun groep bijeen. Dezen verklaarden: "De Heer is werkelijk verzezen, Hij is aan Simon verschenen". En zij van hun kant vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe Hij door hen herkend werd aan het breken van het brood.

wordt vervolgd op pagina 4

OMHOOG

Opgericht 01 januari 1956

Uitgever: RK Bisdom Paramaribo
Dienst Media & Communicatie

Commentaar op de Lezingen van de 3e Zondag van Pasen(Jaar A)

Overweging Door Esteban Kross:

Vandaag wil ik me bij dit inspirerende evangelie laten leiden door enkele overwegingen van Paus Franciscus in zijn boodschap voor Wereldmissiezondag later dit jaar in oktober, Missiemaand 2023. Paus Franciscus geeft ons daarbij een thema, dat we in Suriname in eenheid met de rest van de Caraïbische bisdommen in het Engels zullen houden, namelijk: “Hearts on fire, feet on the move!”

Op de weg van Jeruzalem naar Emmaüs waren de harten van de twee leerlingen terneergeslagen en moedeloos. Geconfronteerd met de dood van hun gekruisigde Meester was ook hun hoop dat Hij de Messias was, geheel ingestort. Ze waren er vertwijfeld en radeloos door. Maar dan, terwijl ze samen aan het praten en discussiëren waren, kwam Jezus zelf dichterbij en liep met hen mee hen. Zoals Hij hen eens voor het eerst geroepen had, zo roept hen ook nu, midden in hun verbijstering en verdriet. De Heer neemt het initiatief; Hij nadert hen en loopt naast hen. Zo ook, zal Hij in Zijn grote barmhartigheid nooit moe worden om bij ons te zijn, ondanks al onze tekortkomingen, onze twijfels en zwakheden, en ondanks ons pessimisme waardoor we ‘dwaas en traag van hart’ worden. De Heer kent onze problemen, maar is altijd groter dan al onze problemen, vooral als wij proberen trouw te blijven aan onze missie om het evangelie aan de wereld te verkondigen. Niet elke dag van ons leven zal sereen en onbewolkt zijn, maar juist daarom herinnert Paus Franciscus ons aan de woorden die Jezus tot Zijn apostelen richtte die laatste avond vóór Zijn lijden: “In de wereld zullen jullie beproevingen hebben, maar wees moedig: ik heb de wereld overwonnen!” (Joh 16:33).

Na te hebben geluisterd naar die twee leerlingen, begon de verrezen Jezus hen te spreken over de diepere betekenis van het Woord van God. Zoals Lucas het zegt: “Te beginnen met Mozes en al de profeten, legde Hij hun uit wat er in alle Schriften over Hem werd gezegd”. En door deze diepere inzichten in de betekenis van het Woord van God, ontstond in hen een groot geloof, een brandend enthousiasme, omdat vele dingen nu veel duidelijker werden voor hen. Ze konden nu begrijpen dat God in alles op verborgen wijze aan het werk was geweest, dat Zijn wil door Jezus volbracht was en dat Jezus door lijden en dood had moeten gaan om voor de wereld vergeving, verlossing, en een nieuw begin mogelijk te maken. De verrezen Heer was op dit moment voor deze twee leerlingen zelf het levende Woord. Hij alleen kan ons hart in ons laten branden van geloof en inzicht. Hij verlicht ons denken door Zijn Woord en schenkt ons die kostbare gave van de hoop.

Hier zien we weer hoe belangrijk de kennis van de Schrift is voor het christelijke leven, en zelfs meer nog voor de prediking van Christus en Zijn evangelie. Door een goede kennis van Gods Woord, voorkomen we dat we enkel onze eigen ideeën doorgeven. Een diepere kennis van de Bijbel is als helder, zuiver water dat onze ziel verkwikt en zuivert, ons geestelijk sterk maakt en ons binnenleidt in de kennis van God. Dat was wat deze twee leerlingen ervaarden en waardoor ze later zeiden: “Deed Hij ons hart niet branden van geloof zoals Hij de Heilige Schrift aan ons uitlegde”!

Aangekomen te Emmaüs vroegen de twee leerlingen deze -voor hen nog mysterieuze- Reiziger om bij hen te blijven omdat het reeds avond werd. Toen ze zich verzamelden rond de tafel, werden zij diep getroffen door de wijze

waarop deze Onbekende het brood brak. Het beslissende element dat de ogen van de leerlingen opende, was de opeenvolging van handelingen die door Hem werden uitgevoerd: Hij nam het brood, zegende het, brak het en gaf het hun. Uitgevoerd door Hem, en door de genade van de Heilige Geest, wisten zij plotseling dat het Jezus was! Hij had zichzelf als brood gebroken aan het kruis en Zijn bloed vergoten tot vergeving van de zonden en tot een nieuw en altijddurend verbond. Jezus was daar te Emmaus aanwezig en Hij zal altijd op bijzondere wijze aanwezig zijn in elke Eucharistieviering. In de Eucharistie voedt Hij ons en brengt Hij ons samen. In elke Eucharistie is Hij degene die in feite de voorganger is van de Eucharistie. Dat hebben die twee leerlingen in Emmaus ook mogen ervaren. Door Jezus’ unieke aanwezigheid in de Eucharistie en door de unieke gave van de verlossing van Zijn kruisoffer, van vergeving en verzoening, van de kracht en de wijsheid van de Heilige Geest, van kennis van God en troost in lijden: door Jezus’ werkelijke aanwezigheid en door Zijn geestelijke gaven is de Eucharistie de bron en het hoogtepunt van het Christelijke leven.

Op het moment dat de twee leerlingen Jezus herkende bij het breken van het brood, verdween Hij uit hun ogen. Hier kunnen wij een belangrijke werkelijkheid van ons geloof herkennen: de verrezen Heer wordt niet meer gezien met de ogen van het lichaam, maar in de Eucharistie zal Hij vanaf nu gezien worden met de ogen van het hart, de ogen van het geloof. Daar te Emmaus, -en in elke Eucharistie-, was de verrezen Heer zowel Degene die het brood breekt, maar ook Degene die zelf het Brood is dat gebroken wordt. De Heer deelt zichzelf met de twee leerlingen. Christus zal in de Eucharistie eerst het brood van het Woord voor ons breken en ons daarmee geestelijk voeden. Daarna zal Hij bij de communie onze harten binnendringen om ons des te meer te laten branden van geloof. Bij het breken van het Brood wordt Jezus zelf het levende Brood: voor die twee leerlingen in Emmaus en in de Eucharistie. Daar schenkt Hij ons de genade van het kruis, waar Hij Zijn lichaam voor ons gebroken heeft en Zijn kostbaar bloed vergoten tot vergeving, tot een nieuw verbond, tot een bron van genade, kracht, en verlossing.

Deze bijzondere ervaring gaf de twee leerlingen het enthousiaste geloof om onmiddellijk op pad te gaan om met iedereen hun unieke ervaring van de ontmoeting met de verrezen Heer te delen. We kunnen de liefde die we in ons geloof ervaren niet voor onszelf houden. Het is Jezus zelf die tot ons komt, in ons midden is, ons voedt met Zijn Woord en met Zijn Lichaam en Bloed. Wat de wereld nodig heeft is de liefde van God die wij ontmoeten in Christus.

Om vrucht te dragen moeten we verenigd blijven met Jezus. Lees maar eens wat Hij zegt in Johannes 15,4-9. Deze vereniging met de levende Heer bereiken wij door het gebed. Wij moeten daarom met goede regelmaat tijd inbouwen in ons drukke dagelijks leven voor gebed. Dat is cruciaal! We moeten daar steeds weer opnieuw de keuze voor maken en ervoor zorgen die ontmoeting met Christus onze Verlosser in de stilte van het gebed ook werkelijk te hebben! In het licht van dit evangelieverhaal, vraag ik de aandacht voor het bijzondere gebed van de eucharistische aanbidding. Het is dat gebed van aanbidding, lofprijzing en stille, en vooral van dankbare gerichtheid op Jezus, zoals Hij in de monstrans onder het teken van het Eucharistisch

Brood, het Allerheiligst Sacrament, onder ons aanwezig is. De eucharistische aanbidding is een vorm van gebed waar grote genade gevonden zal worden. We zijn dan op een bijzondere wijze in Zijn tegenwoordigheid. Maar er zijn natuurlijk ook vele andere vormen van gebed: onze vele gebedsdiensten, onze stille tijd thuis, het bidden van de rozenkrans, de meditatie aan de hand van een bijbeltekst, de ontmoeting met de Heer in de andere sacramenten: het doopsel, het vormsel, de biecht, het huwelijk en de wijding, en de ziekenzalving. In al die vormen van gebed ontmoeten wij onze levende Heer. In al die vormen van gebed zal Hij op verborgen wijze evenzeer bij ons aanwezig zijn als Hij dat was bij die twee leerlingen op weg naar Emmaus. Hij zal ons met goddelijke barmhartigheid aanhoren en luisteren naar de verzuchtingen van ons hart. Hij zal ons diepere inzichten geven die ons zullen helpen om weer sterk te staan in ons geloof en om ons weer krachtiger te voelen te midden van de zorgen en tegenslagen die iedereen geregeld te verwerken krijgt. Dan worden we katholieken die niet passief zijn, maar die een levend geloof hebben. We worden dan mensen die echt leven met Christus en die zich inzetten voor Zijn werk: mensen die weten dat wij -net als die twee leerlingen- lang niet altijd alles zullen begrijpen, maar die wel weten dat Jezus met ons op de weg van het leven gaat. Hij zal ons hart laten branden door de geestelijke inzichten en kracht die Hij ons geeft. En eens zal Hij ons de volheid van leven en inzicht doen ervaren wanneer Hij ons thuisbrengt bij Hem in de hemel. Laten we actieve katholieken zijn, die geleid worden door dat thema van dit jaar: **“Hearts on fire, feet on the move!”**

In Memoriam

Mevrouw Elmienda Kiban-van Sichem.
Geboren op 22 november 1940.
Overleden op 13 april 2023.

Zij was de moeder van Pater Ronald Kiban die samen met pater Guillaume Woei A Jin de uitvaart verzorgde in de kathedrale basiliek op 18 april.

Pater Ronald Kiban memoreerde in zijn homilie dat iedere roeping begint in een liefhebbend gezin. Het gezin waarin ouders en kinderen het evangelie beleven, brengt als vanzelf priester roepingen voort. Mgr. Choennie was aanwezig bij de uitvaart om het medeleven van het bisdom over te brengen aan de familie.

Wij wensen de familie kracht toe in het bijzonder aan pater Ronald die zijn werkzaamheden in Curaçao begin mei zal hervatten. Hij mocht zijn moeder de laatste twee maanden zeer nabij zijn en begeleiden.

Kerkwijding te Paradise

Op maandag 10 april jongstleden – Tweede Paasdag – werd op de voormalige koffie- en suikerplantage Paradise te Nickerie een volledig nieuwe Sint Franciscus Xaveriuskerk ingewijd door mgr Karel Choennie. Dit is dan de zesde keer dat er op vrijwel dezelfde plek de kerk werd gebouwd in ingewijd. De allereerste keer was dat op 04 november 1849 door de pastoor van Paradise zelf, pater S.A.H. Meurkens. Een jaar eerder kwam hij samen met pater Th. Kempkes op bezoek in Nickerie en zij togen naar de plek dat genoemd werd 'De Punt'. Het is niet helemaal duidelijk waar deze plek zich bevond, maar vermoedelijk is het de plek aan de monding van de Nickerierivier waar de hoofdplaats voorheen gesitueerd was en toentertijd de naam had 'Nieuw Rotterdam' in het district Nickerie. Na dit bezoek begon pater Meurkens aan de bouw van een kerkje te Paradise een kerkje bouwt dat hij twee jaar zou bedienen. De bouw van deze kerk – toen al met de naam St. Franciscus – begon in 1849. In 1867 wordt het kerkje van Paradise voor een bedrag van f400,-- verkocht aan een zeker A. Dessé (zie hierover verder in dit artikel), de eigenaar van plantage Paradise, die vanaf 1819 koffie produceerde, daarna vanaf 1827 suiker en koffie, en vanaf 1839 alleen suiker. Op 14 november 1898 wordt een nieuwe kerk te Paradise ingezegend. Hierna wordt dit kerkje nog drie keren vernieuwd en opnieuw ingezegend en wel in april 1925, op 07 mei 1944 en tenslotte 26 december 1969.

De bouw van de kerk is volledig gefinancierd uit de nalatenschap van een oud-parochiaan van Paradise, mevrouw Kewalpati Mahangoe (weduwe van de hr Kisoen Jagesar). Zij overleed op 28 oktober 2019 in Den Bosch op 90-jarige leeftijd. In haar testament liet zij een bedrag na aan het bisdom, bestemd voor de bouw van kerken te Nickerie. Met de inwijding van de nieuwe kerk te Paradise op 10 april is dus de laatste wens van mevrouw Mahangoe in vervulling gegaan.

Paradise en de heer Dessé

De van Guadeloupe afkomstige planter Anthony Dessé vestigde zich in 1823 in Suriname te Nieuw-Rotterdam, Nickerie. Hij zou zich ten tijde van de emancipatie bezig houden met de inzet van Chinese contractanten.

Anthony Dessé (1807-1868) was in Suriname als administrateur actief, en samen met Wilson eigenaar van de katoenplantages Good Intent, Union, Leasowes, Clyde en Oxford. Ze kenden beide medio negentiende eeuw een samenwerking met Bixby, die als Amerikaans consul fungeerde. Dessé was naast militair ook ouderling bij de Hervormde Gemeente. Zijn levenspartner was zijn huisbediende Frederika Rosette Dessé (1810-1853), met wie hij meerdere kinderen had. Volgens de website van het Nationaal Archief Nederland bezat Dessé 387 slaven en een daarvan was Rosette Winter; hoogstwaarschijnlijk was zij de vrouw die op den duur zijn levenspartner geworden.

Dessé ontwikkelde zich tot een machtig planter en zou eigenaar worden van de plantages Sarah, Paradise en in 1864 van Catharina Sophia. Voor de toenmalige gouvernementsplantage Catharina Sophia was in 1853 een kleine groep van 18 Chinezen van Java aangetrokken, en vanaf 1858

zouden aanvullend zo'n 2000 Chinezen van Macao worden aangetrokken. Na de komst van deze Chinezen ontstond discussie over hun inzet, waarna door gouverneur Schimpf werd besloten om de met hen afgesproken voorwaarden niet bindend te verklaren. Hierna zou Dessé besluiten een groep van ca 100 man aan te trekken voor plantage Paradise. Ook zou hij hierna in 1864 een groep van 90 Chinezen te Catharina Sophia plaatsen. De op Paradise

en elders in de regio ingezette Chinezen zouden zich er opstandig tonen. Het feit dat ze eenzelfde behandeling als de tot slaaf gemaakten kenden leidde naast marronage van de Chinezen ook tot een aantal gevallen van zelfmoord, met de gedachte dat ze nadien in China zouden herrijzen.

Vervolg op pagina 6

Jaarvergadering AEC in Aruba van 23-29 april

Van zondag 23 april tot zaterdag 29 april 2023 zullen de 17 bisschoppen en aartsbisschoppen die deel uitmaken van de Antilliaanse bisschoppenconferentie (AEC) hun jaarvergadering houden in Aruba. Ook Mgr. Karel Choennie, bisschop van Paramaribo, zal hieraan deelnemen.

De ALV wordt gehouden in het bisdom van Willemstad. Dit vertelde Mgr. Luis Antonio Secco, bisschop van Willemstad, aan de lokale pers. De bisschop vond het een uitstekende gelegenheid om de bisschoppen te brengen naar het prachtige eiland Aruba, een van de zes eilanden in het bisdom Willemstad.

'Pater Andres werd erbij gehaald en werd besloten om de jaarlijkse ALV van de bisschoppen te houden in Aruba. Het zou wel een uitdaging worden om dit georganiseerd te krijgen,' zei de bisschop, 'maar dankzij de medewerking van de media, in het bijzonder zij die voorzien in een slaapplek en spullen, zal de

jaarlijkse bijeenkomst van de AEC in Aruba een feit zijn.'

Mgr. Secco vertelde verder dat de voorzieningen gelijkwaardig zijn aan die voor toeristen die Aruba aandoen. Mgr. Luis Secco is een ieder dankbaar, 'want de kosten voor hotel, voeding, reizen en verschillende activiteiten zijn niet mals. Met deze steun zal het allemaal goed komen,' aldus de bisschop.

De bisschoppen arriveren zaterdag en op zondag 23 april zal de conferentie geopend worden met een eendaagse retraite waaraan alle bisschoppen zullen meedoen. Om 18:00 uur zal er plechtige eucharistieviering zijn in de kathedraal San Francisco, die voor een ieder toegankelijk is. Mgr. Secco nodigt een ieder uit om deze viering bij te wonen, maar mocht het niet lukken aanwezig te zijn, dan kan de viering gevolgd worden via verschillende mediakanalen en op sociale media.

24ora.com.

Kerkwijding te Paradise

Vervolg van pagina 5

Omdat de Duitser Von Wois te Saramacca in 1853 geen toestemming kreeg Duitse kolonisten te werven, en Kappler vergeefs in 1857 verzocht om voor Albina Javanen in te mogen zetten zou Dessé aanbieden om met ze samen te werken. Voor wat Albina betreft leidde dit tot de komst van een aantal Chinese contractanten. Von Wois overspeelde in 1857 zijn hand door het gouvernement te vragen om in plaats van Albina te kiezen voor Saramacca als nieuwe vestigingsplaats voor de Chinezen. Op zijn plantage Hamburg te Saramacca zou nadien in 1869 vanuit Brits-Guyana slechts één Chinees komen te werken, te weten Tong-Wa. Het aantrekken van de Chinezen van Macoa zou hierna stilvallen, al kwam aan het aantrekken van de Chinezen voor Suriname geen einde. Ze konden na de Emancipatie vanaf 1866 op bestelling worden aangetrokken via de Surinaamse immigratiemaatschappij bij de Surinaamse bank.

Sint Franciscus Xaverius

Hij werd op 7 april 1506 geboren in Navarra, Baskenland, Noord-Spanje. Hij studeerde te Parijs met een glanzende carrière in het vooruitzicht. Maar een ontmoeting met zijn landgenoot Iñigo (Ignatius) van Loyola zou van beslissende betekenis worden voor zijn leven. Deze Ignatius probeerde Franciscus over te halen tot zijn ideaal om “de zielen te helpen”, mensen in hun geloof en gebed te begeleiden en gelukkig te maken door aandacht te besteden aan Gods werk in ieders persoon. Met grote moeite liet Franciscus zich hiervoor winnen. Tezamen met nog acht anderen legden Ignatius en hij in 1534 de geloften af dat ze hun verdere leven enkel en alleen in dienst van God zouden stellen. Dat gebeurde in het kapelletje van Montmartre, dat destijds even buiten Parijs lag.

Meteen daarna ging Franciscus theologie studeren. De tien vrienden in de Heer hielden contact, ook al raakten ze verspreid over het toenmalige Europa. Ze ontmoetten elkaar in Venetië met de bedoeling samen naar het Heilige Land te gaan, om daar in de voetstappen van Jezus te treden. In die tijd ontving Franciscus de priesterwijding, 1537. Toen hun plannen werden gedwarsboomd door een oorlog tussen Turkije en Venetië, besloten ze hun diensten aan te bieden aan de paus in Rome. In 1540 kregen ze officieel toestemming van paus Paulus III († 1549) om een religieuze orde op te richten: de Sociëteit van Jezus ('jezuïeten'). Op aanvraag van de koning van Portugal werd Franciscus in 1541 naar de nieuwe missiegebieden van Achter-Azië gezonden.

...Het verhaal van de onmogelijke erfenis van de Arabier...

Een oude Arabier die zijn levenseinde voelde naderen, gaf aan dat hij zijn hele bezit van zeventien kamelen als volgt onder zijn drie zonen wilde verdelen.
1= Hassan, mijn oudste zoon, jij zult de helft van de kamelen krijgen.
2= Mohammed, jij mijn tweede zoon, jij hebt recht op het derde deel van het bezit van je vader.
3= Mustafa, mijn jongste zoon, jou heb ik een negende deel toebedacht.

De oude Arabier stierf en zijn zonen probeerden het bezit van hun vader eerlijk te verdelen. Zij konden echter op geen enkele manier tot een besluit komen, omdat het getal zeventien nu eenmaal niet door twee, niet door drie en niet door negen deelbaar is. Er brak een heftige broedertwist uit omdat geen van drie een eerlijke verdeling kon bedenken. Op dat ogenblik kwam in de verte een 'Derwisj' aangereden die als toegewijd muzelman, zittend op zijn kameel, voortdurend de lof van Allah zong. Bij het dorp aangekomen steeg hij af en vroeg aan de broers wat hun probleem was. Daarop sprak hij: "Ik ben uit Mekka gekomen en ik bezit niets anders dan mijn kameel, maar Allah

heeft mij opgedragen jullie mijn rijdier af te staan, zodat jullie volgens de wil van jullie gestorven vader zijn bezittingen eerlijk kunnen verdelen. Ik weet zeker dat ik een andere kameel zal vinden waarop ik mijn reis kan voortzetten, want Allah voorziet in al onze noden."

Toen ze de kameel van de heilige pelgrim bij hun kudde dreven, hadden ze niet meer zeventien, maar achttien dieren en zo ontving:
1= Hassan de helft van achttien, dus 9 kamelen...
2= Mohammed een derde van achttien, dus 6 kamelen...
3= Mustafa een negende van achttien, dus 2 kamelen.
Dit was dus in het totaal $9 + 6 + 2 = 17$ kamelen. Verwonderd zagen de broers hoe de "Derwisj" zijn eigen kameel weer besteeg, die bij de verdeling was overgebleven. Terwijl hij nog steeds de lof van Allah zong, zette hij zijn reis voort.

M. Noordermeer O.M.I.
*Wijsheid-verhaaltjes, verzameld, vertaald,
opgetekend geschreven door P. M. Noordermeer
voor Radio Immanuël tijdens de COVID-19
(Valkenburg 03-04-'19)*

Vanaf dat moment begon er een rusteloos leven van reizen en trekken. Het doet sterk denken aan Paulus, de grote apostel uit de eerste eeuw van het christendom. Franciscus legde zelfs een beduidend langere afstand af dan de Apostel. Achtereenvolgens zou hij verkondigend en dopend door India trekken (1542-1544), de Molukken (1544-1547) en Japan (1548-1551). Eerst zette hij vanuit Goa in India koers naar de oostkust dwars door het vasteland. In het voorbijgaan bezocht hij te Madras het graf van de apostel Thomas. Vandaar zette hij koers naar Malakka, deed de Molukken aan, Ambon waar al christenen woonden en Ternate, nog volledig onbekend met de christelijke godsdienst. Hij deed zelfs Molotai aan, een eiland dat bekend staat om zijn koppensnellers. Overal probeerde hij met behulp van tolken mensen tot het christelijk geloof te bewegen. Als hij ook maar enigszins meende dat zij het doopsel waardig waren, diende hij het toe. Hij werd daarbij tot heilige ijver gedreven door zijn overtuiging dat ongedoopten in het hiernamaals voorgoed verloren zouden gaan, een opvatting die toen heel gewoon was en algemeen verspreid.

Na de ontmoeting met een bekeerde Japanner ging hij naar Japan en probeerde door te dringen tot de keizer. Dat lukte pas na vele vergeefse pogingen en vergeefse pogingen, en dan alleen nog maar nadat ze zich hadden uitgedost in de kleding van westerse hoogmogendheden, compleet met dure relatiegeschenken, zoals klokken, muziekdoosjes, spiegels, kristal, kostbare kleding en wijn. De keizer gaf toestemming om het christelijk geloof te verkondigen. Hij voegde eraan toe dat het ieder in zijn rijk vrij stond dat geloof inderdaad te kiezen, wanneer men van mening mocht zijn dat men er gelukkiger van werd. De prediking en organisatie ter plaatse liet Franciscus vervolgens over aan medejezuïeten. Zelf verlangde hij ernaar het 'magische' China te bereiken, het toenmalige culturele centrum van heel Achter-Azië. Hij was ervan overtuigd dat alle omringende culturen mee zouden gaan, als China voor het christendom kon worden gewonnen.

De relieken van Franciscus rusten sinds 1554 in Goa (India). Een deel van zijn rechterarm werd in 1615 overgebracht naar de Gesùkerk te Rome. Tezamen met Ignatius werd hij in 1622 heilig verklaard. Hij wordt beschouwd als de grondlegger van de moderne missie en wordt dan ook vereerd als patroonheilige van de missies, met name van de buitenlandse katholieke missies (sinds 1927) en van de voortplanting van het geloof. Daarnaast is hij patroon van het Verre Oosten, en in het bijzonder van Goa, India (sinds 1748), Macau en Pakistan; van Portugal; in Italië: van Bastia, Bologna, Cremona, Parma en Piacenza; en in Spanje van Navarra en Pamplona. Bovendien is hij beschermheilige van Jezuïeten, van zeelieden in het Verre Oosten; zijn voorspraak wordt ingeroepen tegen de pest; tegen hagel en storm en voor een goede reis overzee. Hij wordt afgebeeld in zwarte toog, witte halflange superplie met stola eroverheen; vaak een kruis in de hand voor zich uit (symbool van geloofsverkondiging aan niet-christenen).

Bronnen:

- 'HISTORISCHE GIDS' van frater A.C. Schalken
- Nico Eigenhuis, 'Dessé en de Chinezen,' in: <https://suriname.nu/.../desse-en-de-chinezen>
- <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/index/nt00341>
- <https://www.heiligen.net>

HIER ZOU

UW ADVERTENTIE

KUNNEN STAAN

Wilt u via Omhoog adverteren?
Stuur ons dan een mailtje
en wij sturen u een brochure:

omhoog@bisdomparamaribo.org
omhoog@gmail.com

Mgr. Choennie heeft de bisschopswijding van Mgr. Paolo Andreolli bijgewoond. Mgr. Andreolli is al eerder op bezoek geweest in Suriname. Hij is de dichtstbijzijnde bisschop in Brazilië, vandaar dat wij goede contacten met hem en zijn bisdom willen onderhouden.

...BUURVROUW EN JOOSJE...

B.= Fijn dat jullie weer gekomen zijn. Weer een vrije dag, Ied Ul Fitre We gaan lekker op het balkon zitten. Lekker fris!

J.= Ja, 't is het einde van de Ramadan, 30 dagen vasten voor onze Moslim broeders en zusters.

B.= Zo lang het licht is mogen ze niets eten en drinken. Vandaag is het het zgn Suikerfeest. Lekker eten, allemaal zoete spullen; daarom noemen we het Suikerfeest.

M.= Wij christenen hebben ook een Vastentijd!

J.= Mi na anitri en we worden ook gevraagd iets te doen om ons voor te bereiden op Pasen.

B.= Mi na lomsoe en wij worden ook gevraagd te vasten. Vroeger hadden wij een echte vasten en moesten wij allerlei dingen doen die voorgeschreven waren.

M.= So a de, maar toen wij jong waren is er een Paus geweest die dat heeft veranderd.

Vroeger moesten wij vasten, nu mogen wij vasten. Hij heeft de verplichting afgeschaft.

B.= Y'ab' leti... Die Paus heeft gezegd vroeger moest je... nu mag je vasten. Hij heeft het vasten niet afgeschaft, alleen de verplichting. Nu zijn alleen Aswoensdag en Goede vrijdag nog verplicht om te vasten. Dat was een hele

mentaliteitsomgeving!

M.= ES'ESI BUN... MA SAF'SAFRI BUN TU! *

J.= Er is veel veranderd in ons land en in onze kerk.

M.= Joosje, maar wij veranderen ook mee met die tijd. Wij denken nu heel anders dan vroeger...

.....

B.= Joo, hoe is het met Tine afgelopen, je weet wel die verslaafd was aan het gokken?

J.= Wel de politie is bij haar thuis gekomen en nu mag ze niet meer in het casino komen!

M.= Laat de overheid maar beginnen met die reclame te verbieden op de TeleVisie! Men wordt er gewoon door geëndoctrineerd Je hoort het zo vaak dat je er zelf in begint te geloven.. Je hoeft geen cash te hebben... MET PINNEN KUN JE OOK WINNEN!!!

HONDERDEN KEREN PER DAG. Maar ze zouden erbij moeten voegen: EN VERLIEZEN DUIZENDEN KEREN PER DAG !!!

J.= Kenneth zegt dat er 800 gokhuizen zijn.

B. = Homeni.... 800 ??? A no kan!

J.= Ja buurvrouw. Na ini krut'oso den s'ma tak a sani! Ze zeggen dat er elke avond meer dan miljoenen SRD wordt vergokt.

M.= Ik kan dat bijna niet geloven. Waar gaat al dat geld naar toe? Wordt daar belasting over betaald ???

J.= Dat n'en. A lanti lassi furu moni. Kenneth zegt dat daar een hele grote witte was is en veel geld verdampt!!!

B.= Misschien heeft dat ook wel iets te maken met die koers die alles zo duur maakt!

M.= Maar als men dat weet, waarom doen ze daar niets aan?

B.= Joosje, buurvrouw dat' n'en! Ook de skalians is hetzelfde... en de casino's..... en rondhout- export. Laten ze die bomen hier tot planken zagen. Werkgelegenheid.... En veel meer opbrengsten... Maar er zijn machtige mensen die dat tegenwerken. Er zou genoeg geld binnen kunnen komen... maar "SNEKI NO ABI MATI... A DE KIRI EN EYGI BASI... **

* Alles op zijn tijd... veranderingen zullen komen!!!

** Sommige mensen mogen alles doen... men houdt hen de handen boven het hoofd.

Pater M. Noordermeer